

srpen 2009

Motto: Svět nezachrání realisté, kterým je jasné, že svět nelze zachránit

Obsah:

- Z veřejných zasedání OZ2
- Společenská kronika.....3
- Již popáté – Nahořánky.....3
- Nohejbalový turnaj.....4
- Američtí prezidenti a šumavské Podlesí.....4
- Škola, školka.....5
- Příroda, včelařské okénko6
- Infocentrum Zelený bod Strašín.....7
- Sedm otázek pro.....8-10
- Co zbylo z hájenky.....11
- Jak šel život.....12

Milí spoluobčané,

dostáváte do rukou opět Váš Strašínský zpravodaj, i když vypadá trochu jinak, než jak jste byli zvyklí. Chtěli jsme tak upozornit na změnu, která ve vydávání zpravodaje nastala, a to na registraci zpravodaje na Ministerstvu kultury ČR. Nyní má tedy náš čtvrtletník i své vlastní registrační číslo, bude vycházet pravidelně a přispěvatele bych chtěl tímto poprosit o dodržování data uzávěrky pro jejich příspěvky (toto datum najdete vždy úplně dole na titulní straně).

Chtěl bych hned v úvodu vyjádřit uznání a poděkování několika lidem z našeho okolí. Především je to paní Jaroslava Sucháčová, která obdržela z rukou hejtmanky Plzeňského kraje významné ocenění – zvláštní cenu „pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci“. Slavnostní předání této ceny nazvané „Křesadlo“ se uskutečnilo 25. května v Plzni. I my se připojujeme s poděkováním a přáním dalších tvůrčích počinů! Dále bych chtěl velmi poděkovat za dlouholetou činnost pro naše nejmenší paní Marii Holé, která k poslednímu červnu ukončila práci v mateřské školce ve Strašíně. Děkuji také panu faráři M. Pišovi za péči o kostel ve Strašíně, jeho zásluhou dochází k opravě západní věže a statického zajištění kostela. Zároveň mu blahopřejeme k výročí 40 let kněžství a přejeme mu dobrého zdraví.

V červnu došlo k otevření informačního centra Zelený bod Strašín v sídle občanského sdružení Přátelé Šumavy. Jistě už většina z Vás „info“ navštívila a uvítala zařízení tohoto druhu v naší obci. Na provozu se spolupodílí i NP a CHKO Šumava, jsou zde k dispozici informace o našem regionu, pořádají se různé akce. Zvláště Vás chci upozornit na novou brožurku „Strašínkem – krajinou šumavského domova putujeme po svých“.

Závěrem mám pro Vás pozvánky na následující měsíce. Nejbližší událostí je Velká pouť, při které se můžete těšit m.j. na pouťovou zábavu v pátek 11.9. od 21 hod. v KD, hraje skupina Parkán. V sobotu dopoledne se bude konat nohejbalový turnaj a od 14 hod. zveme na přednášku historika Vladimíra Horpeniaka na strašínské návsi u křížku, po které následuje vernisáž obrazové dokumentace Jiřiny Novotné s popisem historie a významu křížků v krajině Pošumaví a Šumavy doprovázená lyrickými fotografiemi Jana Kavaleho. Večer se v KD koná další kulturní akce – divadelní hra „Hrobka s vyhlídkou“ ochotnického spolku KOS. V měsíci říjnu nás čeká již tradiční Posvícenské setkání

a premiéra divadelní hry Sluha dvou pánů ochotnického spolku Kolár. Tento spolek chystá ještě jednu premiéru hry Figarova svatba.

Jan Helíšek

Z veřejných zasedání obecního zastupitelstva, která se konají vždy druhé úterý v měsíci od 19:00hod střídavě v přísálí KD ve Strašíně a v Lesním hotelu v Laznech.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 12.5.2009

Usn. č. 73/2009 – ZO schvaluje prodej pozemku č. parc. 234 v k. ú. Strašín o výměře 379 m²
ZKD Sušice za cenu 50,00 Kč/m² s tím, že veškeré náklady spojené
s prodejem pozemku včetně daně z převodu nemovitostí hradí kupující.

Usn. č. 74/2009 – ZO schvaluje řád pohřebiště Strašín.

Usn. č. 75/2009 – ZO schvaluje strategii rozvoje zpracovanou Svazkem obcí Pošumaví.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 9. 6. 2009

Usn. č. 76/2009 – ZO schvaluje darování pozemku č. parc. st. 12/2 včetně příslušenství a
budovy bez čp. /če (zemědělská stavba) vystavěné na tomto pozemku,
vše v k. ú. Strašín o výměře 259 m² paní Janě Plačkové. Náklady na
převod a daň z převodu nemovitosti hradí obdarovaná.

Usn. č. 77/2009 – ZO schvaluje zprávu auditora o přezkoumání hospodaření obce
Strašín za rok 2008 s výrokem a závěrem bez výhrad.

Usn. č. 78/2009 – ZO schvaluje závěrečný účet hospodaření obce Strašín za rok 2008

Usn. č. 79/2009 – ZO bere na vědomí zprávu auditora o přezkoumání hospodaření
a závěrečný účet hospodaření Svazku obcí Pošumaví za rok 2008.

Usnesení

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 14.7.2009

Usn. č. 80/2009 – ZO schvaluje komisi pro výběrové řízení na dodávku dovybavení místa
Czech Point ve složení Monika Balašová, Ludmila Hromádková, Jan
Helíšek. Výběrovým kritériem je nabídková cena.

Usn. č. 81/2009 – ZO schvaluje dodavatele na dovybavení místa Czech Point firmu
HSDcz. Bohumil Dach Sušice za cenu 56.836,00 Kč.

Usn. č. 82/2009 – ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 2 k 30.6.2009.

Společenská kronika

Blahopřejeme k životnímu jubileu a přejeme vše nejlepší!🎉

Božena Václavíková , Jaroslav Bartoš, Božena Menčíková , Josef Tejml

Vítáme nové sousedy! Přihlásili se k nám k trvalému pobytu: Petra Hrdličková, Richard Polák, Petra Rossi

Odstěhovali se: Dana Kolajová, Martina Černá, Eva Filipcová, Martin Úbl, Božena Václavíková

Opustili nás: Úmrtí: Marie Kantorová, Martin Vlček, František Jůn

Pavλίna Pítrová

Již popáté

Zdá se až neuvěřitelné, kolik času uběhlo od doby, kdy se na nahořánské návsi poprvé objevila řada stolů, k nimž zasedli rodáci, chalupáři i někteří obyvatelé z okolí. Tradice byla krátce přerušena, snad by se nechalo použít známé „nejsou lidi“, tím myslím dobrovolníky ochotné ujmout se ne úplně jednoduché organizace.

Letos této akci nepředcházela větší propagace, někteří dokonce konstatovali, že se o chystané události dozvěděli na poslední chvíli. Tím více ale těší, že se v příjemném stínu starobylých lip sešlo téměř 40 účastníků k sousedskému a přátelskému popovídání a zavzpomínání. Počasí jako by bylo objednáno, žhavý sluneční kotouč pomalu klesal ke Svatoboru, ale v chladivém stínu na návsi se dobře sedělo už odpoledne. Na stolech se objevily i dobroty připravené šikovnými rukama některých hospodyněk, později si všichni pochutnali na výborných grilovaných kuřatech. V družné zábavě se dále pokračovalo - od temně modrého soumraku až do pozdních nočních hodin, kdy pálivé slunce již dávno vystřídal bledý svit měsíce. Tančilo se tentokrát jen sporadicky, snad chyběl koberec jako při jednom z předcházejících setkání.

A co si přát do budoucna? Abychom se i příští rok sešli ve stejném nebo větším počtu, třeba se opět přijdou podívat i skorosousedé z okolí a doufejme, že také počasí bude znovu jako vymalované. „Je pěkné, že se dokážete takto sejít a v přátelském duchu posedět. Není to v dnešní uspěchané době úplně běžné“, konstatovali manželé Posavádovi z Tachova, pravidelní návštěvníci všech setkání.

Podobnou myšlenku vyjadřují i verše J. Štědranského:

Za čím se věčně ženeme,
kdo nutí nás jen do spěchu,
proč stále víc je zatěžko
nalézat cestu k člověku?

LH

Jubilejní 10. nohejbalový turnaj

Dne 25.7.2009 uspořádali příznivci nohejbalu pod patronací SDH Strašín již tradičně nohejbalový turnaj trojic. Díky sponzorům byl tento ročník bohatší na ceny za sportovní výkony a hlavně na občerstvení (opékání prasete). Přes dopolední nepřízeň počasí se zúčastnilo hodně diváků a viděli skutečně kvalitní sportovní výkony, o které se postaralo těchto 12 družstev. Putovní strašínský pohár si odnesli hráči z Mokrosuky (Mokrosuky II), na dalších místech se umístila družstva: FC Maleč, Mokrosuky I, Prachatice, Docenti, Pohorsko, Dolíček, Mlynáři, Křivonožky, Medvědi, Šumprag, Lvíčata.

Každý zúčastněný hráč byl obdarován jubilejním pohárkem. Nohejbalový turnaj proběhl úspěšně i díky sponzorům: Oneba s.r.o. – Ing. Uhlík Tomáš, Černý Michal, Blahuta Miroslav, Kampoš František, místní volejbalisté, Next Plzeň, Partners, Reindl Jaroslav, Reindl Karel, rodina Trnkova, SDH

Strašín, Šlapáková Martina, kterým děkujeme za sponzorské dary a nohejbalistům za sportovní výkony a vystupování.

Doufáme, že nohejbalový turnaj trojic o strašínský pohár bude pokračovat a že v příštím roce se uskuteční další ročník.

Pešťáková Lenka

Američtí prezidenti a šumavské Podlesí

Jak se dočteme v literatuře, v tisku – povědomí o Čechách přinesly do Ameriky i dvě ženy, které mají vztah k šumavskému Podlesí.

První byla Američanka Flora P.Wilsonová, která se provdala za českého muzikanta, rodáka z Kožlan Václava Koptu, houslového virtuosa, který se stal v USA profesorem konzervatoře ve Filadelfii. Koncem předminulého století se stal majitelem zámečku v Podmoklech u Sušice. Při svém pobytu v šumavském Podlesí se tato Američanka naučila natolik česky, že přeložila do angličtiny Nerudovy Balady a romance, jakož i některé básně Jaroslava Vrchlického a Svatopluka Čecha.

To uvádí ve své trilogii Země zamyšlená Ladislav Stehlík v kapitole Sláva Sušice. Z této kapitoly cituji další zajímavost: „Do jejich podmokelského zámečku přijel před svou americkou cestou Antonín Dvořák, aby získal spolehlivé informace o muzikantském a společenském životě za velkou louží. Začátkem první světové války vrátila se dvojice Koptových do Ameriky, kde v roce 1916 zemřel manžel a žena ho přežila o pět let.“

Tato Američanka byla sestrou prezidenta USA T.W. Wilsona. Ten po ukončení první světové války byl jako jeden z mála představitelů vítězných mocností výrazným stoupencem rozbití Rakouska-Uherska a tím i založení samostatné ČSR.

Druhou ženou byla Češka Marie Hořejšová, rodačka z Kadešic u Sušice. Tato vyučená švadlena se v USA provdala za kladenského rodáka Jana Čermáka. Ten se po pionýrských začátcích stal na počátku třicátých let minulého století, jako odborářský boss starostou milionového města Chicaga. V době světové hospodářské krize, počátkem roku 1933, navštívil tuto průmyslovou aglomeraci prezident USA Franklin D.Roosevelt. Při atentátu na něm mu Čermák vlastním tělem zachránil život. Známý je jeho citát: „Jsem rád, že jsem to byl já, a ne vy!“

Na následky zranění starosta Čermák zemřel 6.března 1933 a prezident USA mohl nadále úspěšně bojovat s hospodářskou krizí svým programem New Deal. Později, na počátku čtyřicátých let, se mu podařilo přesvědčit senát USA, byť o jediný hlas, o škodlivosti amerického izolacismu a zapojení do světového boje proti fašismu a tím i osvobození ČSR.

Ing. Vladimír V a l e n t a

Škola

Léto je již v plném proudu a i my jsme plni energie a dobré nálady. Hezké počasí jsme přivítali školní besídkou, kde děti zahrály na flétničky a na klavír, zarecitovaly básně, zazpívaly písně a zahrály pohádku " Císařovy nové šaty ".

Následovala intenzivní výuka anglického jazyka spolu s americkou lektorkou, jejíž syn Colby chodil s dětmi čtyři týdny do naší školy. Děti si při hodinách vytvořily i svou vlastní česko-anglickou " knížku " o škole a o Strašíně. Při vítání občánků ve Strašíně předvedli školáci krátké pásmo veršů s písničkou a zahráli na flétničky.

Školní výlet se nám opravdu vydařil. Strávili jsme dva dny na Ádově chatové osadě v Úbislavi, hledali jsme poklad, zvládli jsme stezku odvahy, dokonce jsme navštívili Centrum dětí a Informační centrum CHKO Šumava v Kašperských Horách.

Před koncem školního roku jsme si ještě na jedno dopoledne vyjeli do Sušice na vystoupení dětí, na dětské hřiště a do Strašína přijelo divadélko "Kašpárek", na které se přišli podívat i mateřáčky ze Strašína a ze Soběšic. Pátáci, kteří se s námi letos loučí, přespali jednu noc s p.učitelkami ve školní třídě.

30.6. už jen rozdáme vysvědčení, oslavíme konec školního roku a půjdeme každý vlastní cestou. Někteří z nás se v září vrátí zpět do svých oblíbených lavic, jiní se vydají do velkého světa a jiných škol. Pátákům přejeme, ať se jim v novém kolektivu líbí, hodně sil a štěstí a také veselé vzpomínky na naši malou školu.

Loučí se Jitka Žižková

Školka

Začneme krátkým poohlédnutím za činností dětí v posledních třech měsících školního roku.

Duben, jehož hlavním tématem byli domácí mazlíčci a také tradiční svátky Velikonoce. Děti si zhotovily polepením papírových krabiček vozíček se slepičkou. Do vozíku nalepily papírovou trávu, na kterou potom položily kraslicí ozdobenou barvami nebo polepenou krepovým papírem. Hotové dekorace si děti odnesly domů.

Ani letos jsme nezapomněli na Den Země – děti se zapojily do úklidu školní zahrady a prostranství před mateřskou školou.

Květen, jak už samotný název měsíce napovídá, byl pro nás měsícem květů. Děti pozorovaly rozkvetlé louky, zahrádky, rozkvetlé stromy. Potom se je snažily ve školce nakreslit a namalovat – práce byly využity k výzdobě interiéru školy. Některé jste si mohli prohlédnout ve veřejné vitríně. Ke Dni matek si děti vyrobily přáníčka z vylisovaných květů.

V květnu (12. května) také děti navštívily divadelní představení *Kouzelné křesadlo* v Sušici.

Červen, měsíc, který je věnován především dětem – hned 3. června jsme si společně s dětmi ze základní školy opékali vuřty. V úterý 9. června jsme jeli na školní výlet do Nalžovských Hor – Prašivic na obří kameny (drak, želva, žralok...). Navštívili jsme i cukrárnu a dětské hřiště v Horažďovicích. Ve středu 17. června jsme vyjeli za kamarády do Soběšic, kde jsme strávili pěkné dopoledne společnými hrami a soutěžemi. Na oplátku jsme přivítali děti ze Soběšic ve čtvrtek 25. června u nás

v mateřské škole a po obědě jsme pak ještě všichni společně zavítali do ZŠ, kam za námi přijelo divadélko Kašpárek s pohádkou *O kozlíkovi z Kapustova*.

A přiblížil se závěr školního roku, pondělí 29. června, a s ním i „poslední zvonění“ pro děti odcházející do prvních tříd základních škol. Tyto děti byly dekorovány a pasovány z předškoláků na školáky. Ale bohužel nastal i poslední den pro ostatní děti navštěvující mateřskou školu. Dne 1. července totiž byla definitivně přerušena činnost Mateřské školy ve Strašíně.

Marie Holá

Rulík zlomocný

(*Atropa belladonna* L.)

Statná vytrvalá bylina s tlustým, válcovitým větveným oddenkem a silnou lodyhou až 150 cm vysokou, vidličnatě větvenou. Listy jsou střídavé na květonosných větvích zdánlivě vstřícné, mají tvar vejčité zašpičatělý, jsou celokrajné a téměř lysé. Jednotlivé květy s pětídílným kalichem a trubkovitě zvonkovou korunou barvy hnědě nachové jsou převislé a stopkaté. Plod je lesklá, kulatá bobule, velká téměř jako třešeň, zpočátku zelená, v době zralosti černá. Kvete v červnu a červenci. U nás roste na několika místech ve Strašínské hoře.

Pozor: Rulík je smrtelně jedovatý, proto pozor na DĚTI!!

Když jsem se zmiňoval o včelích produktech, byla také řeč o mateří kašičce. I tato látka se stala významným léčivem. Trochu si ji přiblížíme.

Dělnice ve stáří 6-12 dnů ji vyměšují z hltanových žláz a krmí jí larvy matky a matku samotnou. Je to jediný produkt včelstva, který se mění jen velmi málo. Hustá kašička je barvy bílé, smetanové až nahnědlé. Má nakyslou vůni i chuť. Reaguje citlivě na světlo, teplo a vzduch. Proto se po odebrání z buněk skladuje v tmavých nádobách při teplotě 0-5°C. Hluboko zmražena (až na -17°C) vydrží až 3 roky. Podává se pod jazyk nebo zevně, neboť žaludeční šťávy ji rozkládají. Často se mísí s medem nebo propolisem, tím se konzervuje. Její antibiotické účinky jsou zachovány i ve zředění 1:50 000.

Jaké má tedy mateří kašička účinky na lidský organismus? Je toho mnoho, snad ani nebudu uvádět všechno:

- aktivuje činnost enzymů
- má antibiotické a baktericidní účinky
- posiluje organismus celkově
- podporuje tvorbu červených a bílých krvinek, upravuje krevní obraz (např. při léčbě antibiotiky)
- regeneruje pokožku, nehty, odstraňuje vrásky, zlepšuje jizvy, ekzémy, akné a jiná kožní onemocnění
- snižuje hladinu cholesterolu
- urychluje rekonvalescenci po infarktu, zlepšuje výživu kloubů (proti artróze)
- upravuje nespavost, působí příznivě na duševní únavu, stresy a nervozitu

Nežádoucí účinky nebyly zjištěny ani po dlouhodobém užívání. Jen u těhotenství, alergii na včelí produkty a při užívání v raném dětském věku je lépe poradit se s lékařem.

Čestmír Jílek

Infocentrum ZELENÝ BOD Strašín

Infocentrum ZELENÝ BOD Strašín zahájilo provoz:

Budeme mít pro Vás otevřeno:

v září od 5. – 28. 9.

denně mimo pondělí : 9.00 – 16.00

Vedoucí provozu: Jiřina Novotná

POZVÁNKA

Srdečně Vás zveme na VERNISÁŽ a PŘEDNÁŠKU

(NE)ZAPOMENUTÉ KŘÍŽE

v Pošumaví a na Šumavě

KDY? odpoledne v sobotu 12. září 2009

KDE ? ve Strašíně Info ZELENÝ BOD

Zahájení :

- 14 hod. přednáška historika Vladimíra Horpeniaka na strašínské návsi u křížku a starobylé kašny
- po ní následuje vernisaž obrazové dokumentace Jiřiny Novotné s popisem historie a významu křížků v krajině Pošumaví a Šumavy doprovázená lyrickými fotografiemi Jana Kavaleho

Výstava dále potrvá do 20. září 2009

Těšíme se na Vaši účast!

V sobotu 15. srpna nastal **NETOPÝŘÍ DEN v infu ZELENÝ BOD STRAŠÍN**

Strašínské odpoledne s netopýry přilákalo do infocentra Zelený bod více než 70 návštěvníků. Hostem byla Dagmar Zieglerová ze základní organizace Českého svazu ochránců přírody Nyctalus a šest ochočených trvale hendikepovaných netopýrů. Návštěvníci se dozvěděli, jak žijí netopýři v průběhu roku, která místa si vybírají k vytvoření mateřské kolonie, ve které vychovávají svoje mláďata, a kde zimují. Podivili se dlouhověkosti netopýrů (nejdelší kroužkováním doložený věk 37 roků), stejně jako jejich schopnosti překonávat vzdálenosti dlouhé stovky kilometrů.

Kromě výstavy Netopýr jako symbol, která přiblížila postoj k netopýrům v různých koutech světa, legendy o jejich stvoření a různé pověry (v Japonsku je netopýr symbolem štěstí), se návštěvníci

mohli podívat, kde všude se dá najít motiv netopýrů – například na tričkách, hrnečcích, špercích, ale i na vykrajovačkách na cukroví. Návštěvníci si mohli zakoupit knihy pohádkových příběhů o netopýrech nebo příručky o ochraně netopýrů. K dispozici byla také česko-německá brožurka Ochrana netopýrů v praxi, kterou vydala SNP Šumava společně s Národním parkem Bavorský les. Všichni návštěvníci dostali na památku netopýří kalendářík a letáky s návodem co dělat při nálezu netopýra. Děti si z papíru mohli poskládat vlastního netopýra.

Největší pozornosti se ale těšili živí netopýři. Cílem bylo poskytnout nejenom informace o životě netopýrů, ale i prožitek. Umožnit návštěvníkům vidět zblízka živého netopýra, dotknout se ho, nakrmit moučnými červy. Pro mnohé účastníky je to impuls k novému pohledu na netopýry a na jejich ochranu.

Obzvlášť milým návštěvníkem byl známý mykolog, autor řady knih o houbách, Mirko Svrček, který se aktuálně zabývá studiem koprofilních hub v podzemních prostorách. Jeho zájem o netopýry vyvrcholil odnesením hromádky bobků, které budou součástí zkoumaného substrátu.

J. Novotná

Jaroslava Sucháčová

S E D M OTÁZEK PRO

paní Janu P l a č k o v o u

„Dávno tomu“, kdy jednoho letního dopoledne stála přede dveřmi našeho domu sympatická a velice zdvořilá paní. Vysvětlila mi, že žije s rodinou v Anglii. Dovolenou prožívají na Šumavě, jsou ubytováni v Lesním hotelu v Laznech a s maminkou navštěvují její oblíbená místa. V této souvislosti hledají vhodný dům, který by koupili a upravili pro rekreaci. Nejkrásnější vzpomínky staré paní patřily k prázdninovým pobytům u její příbuzné paní Alžběty Šlapákové. Bydlela ve Strašíně v domě čp.67 a s panem Josefem Novým zde provozovali řeznictví a uzenářství.

Jak bych si z dětství nepamatovala slečnu Jiřinku Tichou, nejlepší přítelkyni naší tety Anči. Sedávaly spolu na parapetu výkladní skříně dědečkova obchodu a šeptaly si sladká tajemství.

Tak do mého života vstoupila paní Jana PLAČKOVÁ.

Tenkrát na průčelí domu čp.67 visela velká cedule s logem realitní kanceláře ze Sušice a oznamovala, že dům je na prodej. Cedule zde visela opravdu hodně dlouhou dobu, od dešťů a plískanic celá oprýskaná. Mne se v tu chvíli zdálo, že je to snad řízení osudu nebo jak by moje matka řekla - „poslala je sama Panenka Maria Strašeňská“. Pokud vím, tak je tenkrát za mnou poslala paní Pavla z obecního úřadu, kde se informovali o naší rodině. Upozornila jsem Janu Plačkovou na onu oprýskanou ceduli a zdůraznila velkou příležitost koupit právě ten dům, ve kterém její maminka prožila tolik hezkých chvil.

Jano, nelituješ, že jsi dům čp.67 tenkrát koupila?

(Smích)

Koupě domu ve Strašíně bylo jedno z nejlepších (impulzivních) rozhodnutí, které jsem v životě udělala. V mém dětství jsem nesčetněkrát slyšela od maminky povídání o časech strávených v krásném koutě Šumavy. Návštěvy u její tety Bety Šlapákové byly pro ni chvíle pohody. Když přijížděla autobusem ze Sušice (tenkrát byla zastávka pod Strašínem) a šla vzhůru ke vsi - červené bobule jeřabin, lemující silnici oznamovaly, že ji očekává její milovaný Strašín. Ráda vyprávěla o aktivním kulturním životě své tety, která ji s sebou brala na divadelní zkoušky ochotnického spolku, taneční zábavy (dokonce ji vyzval k tanci i pan starosta) a výlety po krásném okolí. Nikdy nezapomněla vyjmenovat i uzenářské dobroty, které vyráběl řezník pan Nový.

Já sama jsem v deseti letech strávila dva měsíce v ozdravně na Javorníku. Po návratu do Prahy jsem se rozplakala. Když rodiče pátrali, proč tak usedavě pláče, odpověděla jsem jim, že chci zpět na Šumavu!

Jak bych jen mohla někdy litovat koupě domu čp.67?

* * *

Vzpomínkami se vracíme do událostí, jež jsme skutečně prožili, mnohdy je však příkrášlí barvitost naší fantazie. Ta doba, ve které trávila maminka Jany, tehdy slečna Tichá, prázdniny v domě čp. 67, byla pro mne idylická. Byla to léta mého dětství. V útržcích vzpomínek – Strašín byla pulzující vesnice s obchody, hospůdkami a schopnými řemeslníky. Ale také s množstvím „luffáků“, čili letních hostů. O poutích (bylo jich do roka pět) zaplněna procesími se zbožnými poutníky, kteří si v místních hostincích pochutnávali na šumavských dobrotách. K neopakovatelné pouťové atmosféře patřily „muziky“ (taneční zábavy) se šumavskými kapelami. V neděli dopoledne po mši svaté byla otevřena záložna Kampelička, kde dědové ukládali a kontrolovali svoje úspory, ale také probírali ekonomickou situaci. Odpoledne pak v zahradě hostince U Trnků hráli kuželky a popíjeli pivo z místních pivovárků. Kino pana Rožánka s názvem „Bio Šumava“ praskalo ve švech. Ze starobylé školy se ozývalo dětské štěbetání, páni učitelé horlivě nacvičovali divadelní představení, pořádali koncerty, výstavy a výlety do okolní přírody. Ráno a v podvečer procházeli vsí pasáci s dobytčkem a hospodáři sváželi do stodol a dvorů úrodu z horských políček. Pro šumavské obyvatele to byla doba tvrdé poctivé práce. Byla to doba hospodářské krize první republiky a nástupu fašismu. Až tak idylická ta doba pro ně nebyla.

JAK IDYLICKÁ BYLA PRO TEBE DOBA TVÉHO MLÁDÍ – DOBA ŠEDESÁTÝCH LET ? Narodila jsi se a žila v Praze. Jak se poté ocitl rodiči hýčkaný jedináček – téměř „navždy“ v cizině, bez rodiny, příbuzných a bez finančních prostředků?

Doba do roku 1968 byla pro mne příjemná, spokojená a idylická. V roce 1968 jsem odešla studovat do Anglie. Vlivem srpnových událostí bylo velmi obtížné se vracet do vlasti. Další léta, která jsem pak strávila v cizině, byla pro mne dobou studií a tvrdé práce. V Británii jsem našla svůj druhý domov. Angličané mne mezi sebe vlídně přijali. Jsou to velmi hodní a slušní lidé. Do Čech - k návštěvě rodičů - jsem se směla vrátit až po deseti letech.

Nejdříve jsem musela československému státu uhradit (zaplatit) za své vzdělání, získané před odchodem do Anglie. To jsem již přijela se svým manželem a prvním synem. Byl květen roku 1978.

* * *

Jano, hledám vhodnou větu vystihující Tvoji povahu. PROČ? Protože jsi obdařena vitalitou, vlídností a velkorysostí. V nás samých, co tady žijeme, je toho dost, co není v tomto směru „na svém místě“, ale rádi bychom se tam chtěli dostat (promiň poněkud neohrabanou metaforu). Když přijedete s Charlesem do Strašína, váš dům celý ožije. Přichází vás pozdravit místní lidé, sjíždějí se ze všech stran vaši přátelé. Poskytla jsi přizemí domu pro sídlo aktivního sdružení Přátelé Šumavy. Financovala jsi i jeho vnitřní úpravy tak, aby zde mohl vzniknout příjemný prostor infocentra s názvem Zelený bod Strašín, dýchající pohodou Šumavy a Pošumaví.

Úcta k tradicím a krajině byla odedávna součástí kultury zdejších obyvatel. Byla to pro Tebe určitá motivace? Nebo prastaré stěny domu čp. 67 na Tebe dýchají dávnou minulostí a mládím Tvé maminky, že neváháš investovat nemalé peníze, aby zdi starobylého domu mohly skutečně dýchat? (Poznámka: dům čp. 67 patří mezi nejstarší obydlí Strašína). Anebo je to zásluhou Tvého života mezi Angličany, kteří nadevše milují a jsou nesmírně hrdí na svoji dlouholetou rodovou tradici? My ji také ctíme, jen si ji dost dobře nevážíme. Mnohdy tuto vzácnost měníme za „cetky a drobné“. Ty svůj dům ve Strašíně a život v něm nestylizuješ do jakési novodobé „chalupářské elity“. S Charlesem prostě patříte mezi nás – se vším všudy, čím zde žijeme, dýcháme, radujeme se, ale také trápíme.

JAK MI ODPOVÍŠ?

Částečně jsem ti již odpověděla v první otázce. Samozřejmě respektuji, že tak unikátní stavba musí být udržovaná, aby nadále dýchala minulostí a také přítomností. Ve Velké Británii je mnoho rodinných historických domů, které jsou renovovány ve stylu doby svého původu. Rodiny tyto domy neopouštějí, lidé jsou hrdí na svoji minulost. Vystihuje to anglické úsloví: „My House my Castle“ (můj dům můj hrad).

* * *

V Anglii pracuješ ve školství. Tvoji tři synové získali vysokoškolské vzdělání na anglických prestižních univerzitách, syn Adam je také pedagogem.

Porovnááš-li anglickou vzdělávací soustavu s naší českou, jaký je Tvůj úsudek?

To hlavní, co našim dětem můžeme do života nabídnout, je vzdělání.

Tuto zásadu jsem vždy zastávala. Vzdělání, kterého se mi dostalo v Čechách, považuji za velmi kvalitní a poskytlo mi výborný základ pro můj život v cizině. Ve Strašíně obdivujeme starou krásnou budovu školy. Jaké je to štěstí pro zdejší děti, že mohou navštěvovat školu naplněnou dlouholetou tradicí. Angličané by byli nadšeni, kdyby v místě podobném velikosti obce Strašín měli možnost takovou školu navštěvovat.

* * *

Vzdělání jsme probraly, prosím, vraťme se „k lidem“. Spisovatel Karel Klostermann nás Strašeňáky ve svých povídkách a románech moc nepochválil, mimo strašeňská děvčata. Zřejmě se mu velice líbila. Cituji z Hostinného domu: „...Já jsem přesvědčen, že jsou to ty nejkrásnější holky na světě. Kdyby dřevohřížský okres (viz Kašperské Hory) neměl nic jiného, než ty holky z Račeně (viz Strašeň), mohl by si každý mladý pán gratulovat, že se sem dostal...“. V povídce Slepíčí vojna k nám již tak vlídný nebyl. Dokonce nás strašil a lekal. Cituji: „Snad chce vyšší řízení věcí tohoto světa, aby vymřelo plemeno, vyhynula poslední pokolení po dávných, ve víru věku zašlých předcích, kteří snad kdys strašně se

prohřešili. Vždyť prý viny dědů se mstí na vnucích. Čím oni sami se prohřešili? Vždyť nebyli to oni, kteří vykáceli lesy, jimiž svahy Javorníka, Žďánovských hor a Helfensteina byly pokrytyatd.“
V povídce dále popisuje malicherné a hašteřivé nedůstojné hádky strašeňských hospodyň, které končí „dvanáctihodinovým vězením u hejtmanství v Sušici.“ Šlo o spor – vejce a slepice. Povídku spisovatel končí slovy: „V těch strastech a útrapách žijí, a těch tak brzo nebude konce, bude-li vůbec kdy. A ten posměch všude z té slepičí vojny!“

JACÍ JSME „MY STRAŠEŇÁCI“ ?

Zdejší lidé se nám jeví trochu ostýchaví. Jakmile však máme možnost se s nimi blíže seznámit, jsou velmi vstřícní, dobrosrdeční a chytří. Věřu je to pro nás radost trávit s nimi volný čas. Obdivujeme i jejich zkušenosti získané životem na Šumavě. Jsme zde mezi vámi opravdu rádi!

* * *

Příroda a krajina na Šumavě a v Pošumaví. Vypůjčím si citát z knihy „dýchat s ptáky“. Snad mi to autor pan Václav Cílek dovolí. „Na Šumavě cítíme, jak silný dovede být les a jak souvisí nejenom se samotným horninovým základem pohoří, ale také s houževnatou povahou lidí, jejich písněmi a pověstmi. Na Šumavě se setkáváme s lidmi, stromy a kameny jako rovný s rovným.“

JAK VNÍMÁŠ NAŠI KRAJINU ?

Ty se ptáš mne, ale já bych se ráda zeptala vás všech, zda dostatečně oceňujete tu krásu země, ve které žijete?

V životě jsem procestovala mnoho zemí, ale mohu opravdu říci, že tento kus světa je výjimečný. Je to ráj na zemi a já doufám, že jím tak ještě dlouho zůstane. Myslím si, že je třeba dětem připomínat jejich výsadu (privilegium), že mají možnost právě v tomto prostředí vyrůstat.

* * *

Tvoje maminka loni zemřela v Anglii a Ty hodláš její popel uložit do strašínské půdy. Stala se Ti naše krajina místem, kam také patříš?

CO ZNAMENÁ DOMOV PRO paní JANU PLAČKOVOU?

Domov pro mne znamená místo, kde žijí moji milovaní.

* * *

Jsme rádi, Jano a Charlesi, že jste mezi nás „přišli pobejt.“

A děkuji za příjemný rozhovor!

Co zbylo z hájenky U Šimáčkůch

Už dlouhé měsíce jsem se chystal zjistit, co zbylo z bývalé hájenky U Šimáčkůch, o jejíž existenci jsem věděl jen z historických map. Sám jsem nevěřil, že po stovce let na místě ještě objevím zbytky dávno zaniklého stavení. Kde se vlastně nacházelo?

Vyjdeme z Podzuklína. Můžeme se pak pustit kolem bývalého pivovaru a hájenky do prudkého kopce směrem k Pohorsku. Pohodlnější je však vydat se vzhůru klikatou silnicí na Javorník. Za první serpentinou se odpojuje lesní cesta, která po pár metrech kříží Zuklínský potok a hned prudce zatáčí do kopce. Brzy se již po levé straně objeví dlouhá rozlehlá mýtina.

Samota U Šimáčkůch patřila odjakživa k Zuklínu, za dávných dob k střelohoštickému panství. Není snadné zjistit, kdy zde první stavení vyrostlo. Na mapě žichovického panství, kterou roku 1755 zhotovil františkán Isidor Peller, ještě není budova zachycena, dokonce i na místě mýtiny je znázorněn hluboký les. Změna nastala už někdy mezi lety 1764 a 1783, kdy byly sbírány podklady pro První vojenské mapování. Je zde zaznamenána menší vymýcená plocha a na ní stavení ve tvaru písmena L. Místo je označeno strohým popiskem německým „myslivna“.

Více se můžeme dozvědět na mapách stabilního katastru z roku 1837. Mimojiné nám umožňuje přidělit k budově popisné číslo a majitele. Tehdejší číslo popisné čtyři vlastnil „čtvrtláník“ František Řáha (1798), který zde i se svou matkou Rozálií (1778) vydržel nejméně do poloviny 19. století. Pak se zde vystřídali hajní Jakub Žíla a František Harant. Už v roce 1879 je zde napsán Gustav Obst, tehdejší majitel panství.

Navíc se zde v roce 1837 objevuje nová chalupa. Ta má přidělené číslo popisné 17 a patří domkáři Josefu Frühaufovi (1794). Rod Frühaufů zde zůstává také nejméně do roku 1879, kdy máme o tomto malém stavení, kde se podle záznamů strašínské učitelky Anny Duškové říkalo po chalupě U Krejčů, poslední konkrétní zprávu. Obě budovy jsou ještě zaznamenány na vojenské mapě Sušicka a Vimperska z roku 1895 a konečně na jedné z map dr. Bělohávků, které vycházely u Františka Topiče v Praze v letech 1909-1914. Jisté je, že v roce 1921, kdy mladá Československá republika prováděla první sčítání lidu, čísla 4 a 17 již neexistovala.

Když člověk vstoupí na mýtinu, nejdříve jej překvapí její rozlehlost. Dívá-li se shora, od Podzuklína, přes vrcholky stromů je vidět vrcholek Javorníku i s nově přistavěnou rozhlednou. Louka kolkolem obklopená lesy se mírně svažuje (co dalo našim předkům práce vyrovnat terén) a na druhém konce vyrůstají dva mladé listnaté osamocené stromy. Jeden z nich vyrůstá na ruinách bývalé hájenky. Když jsem se ke stromku prodral přes vzrostlé kopřivy, čekalo mne překvapení. I po stovce let zde pod úrovní terénu zůstalo zachované sklepní okénko – zaklenutý otvor o stranách přibližně 0,5x0,5 metru. Na místě stavení čp. již stojí vzrostlý les.

I když se možná už nikdy nedozvíme, proč původní obyvatelé své chalupy opustili. Přesto z celého místa stále dýchá podmanivá atmosféra, stojí za to sem někdy zajít.

Michael Švec, www.zuklin.cz

JAK ŠEL ŽIVOT ...

Vzpomínky od Biskupů

(8. pokračování vzpomínek pana Františka Bečváře *1910+2004)

S M R Š Ť

Hlavně prostřednictvím otce jsem se seznamoval se zdejšími lesy. V duši mé byla tenkrát velká touha, abych se jednou mohl procházet v opravdovém hlubokém lese, v němž je temno i za bílého dne. Lidově se říká „všeho dočasu“. Nakonec i mé přání se splnilo.

S otcem jsme putovali krásnými partiemi hlubokého lesa pod Valachem a dále jsme zamířili až k zuklínským polím. Byl krásný jasný sluneční květnový den. Bylo již pomalu k polednímu, úplně bezvětří, lístek se nikde ani nepohnul. Ve vlhké půdě tu a tam skláněl se již odkvétající devětsil, celé okolky modrých zvonečků dřívípatky dekorovaly poněkud světlejší místa a tu a tam zaskvěl se jako drahokam opožděný kvítek jaterníku.

Když jsme dospěli nedaleko zuklínských polí, slyšeli jsme pojednou jakési rány. Otec zpozorněl a povídá: „To mně připadá, jakoby někdo házel polání do korby. Jakého formana sem ve sváteční den čerti nesou?“

Čím jsme se více přibližovali k polím, tím byl praskot dřeva zřetelnější. Tady se ani lístek nepohnul a přece se nám zdálo jakoby byl slyšet hukot větru. To už jsme se dali do rychlého běhu, abychom byli co nejdříve na místě, odkud hlomoz vycházel.

Dostihli jsme silnice u zuklínských polí a po této běželi ještě asi 100 m směrem k Javorníku. Tady z otevřeného prostranství naskytl se nám hrůzostrašný pohled. Asi 100 m před námi staletý porost, kterým v těchto místech procházela silnice, zmítal se ve strašném uraganu, silnice před námi byla již přelámanými mohutnými kmeny zatarasena a my se dívali jak obrovská smršť co chvíli zatočila velkým shlukem stromů jako věchtem slámy, které s praskotem se lámaly jako sirky a některé od spodu vyvrácenými kořeny vymršťovaly se do výšky.

Pamatuji, jak otci kanuly slzy po tváři při tom hrůzném pohledu na zkázu věky starého porostu v jeho hájemství.

Po několika minutách této strašné podívané, kdy smršť stále ještě řádila, otec řekl: „Obejdeme pěšinou mlazinami a honem domů, co kdyby se uragan snesl do údolí a poničil nám stavení!“ Běželi jsme nejprve při zuklínských polích a pak pěšinou od mostku k hájovně, ku které jsme dorazili asi po půl hodině. Tady však byl úplný klid pod blankytnou slunečnou oblohou, kde ani lísteček se nepohnul.

Při pohledu od hájovny Biskup směrem na Bošice, ve vzdálenosti asi 2 km jsme viděli další vykonané dílo smrště, velkého kruhovitého polomu starého mýtného porostu na Klíčické, což bylo již v hájemství Martina Caletky z hájovny od Vrbice.

Ještě téhož nedělního odpoledne šel otec podat hlášení na lesní správu v Přečíně, kde se sešel také s Martinem Caletkou, i lesním hajným Jaromírem Panským z Podzuklína, který hlásil, že smršť poničila část starého lesa za Valachem, lokalitou kterou jsme dopoledne toho dne právě procházeli.

Takto v uvedených místech odehrál se zcela zvláštní a neopakovatelný přírodní jev, kdy bez bouře, za krásného slunného májového dne, zařadí větrná smršť zcela omezeně na jednotlivých místech.

Zpracování kalamitní těžby nedělalo tehdy příliš velké potíže. V okolních vesnicích bylo dostatek lidu, který si při zemědělství rád něco přivydělal. Z vesnic přijížděli do pasek lidé s povozy a potahy kravskými, volskými i koňskými, od chalupníčků až po sedláky. Chvoj měla v zemědělství dobré využití. Větve byly doma očištěny, suky byly velmi výhřevné palivo a jehličí smíchané se slámou jako

podestýlka pod dobytek. Za chvůj se platilo hajnému za kravskou fůru 1,-Kčs a za koňskou fůru dvě koruny. Kalamitní dřevo, které se nestačilo zpracovat během léta, dodělalo se na podzim, když skončila sezóna světákům zedníkům a muzikantům. To pak bývalo v lese lidu jako v úle.

(Pokračování příště)

Poznámka: pan Bečvář neuvádí letopočet oné hrůzné „smrště“. Můžeme se domnívat, že tehdy měl přibližně 10 let, takže větrná smršť se mohla odehrát někdy kolem roku 1920 (usuzuji také podle označení peněz již v československých korunách).

su